

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte Timofti Vladimir,
Judecători Toma Nadejda, Boico Victor,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2019, în cauza penală în privința lui

Ojog Ion XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare:

prima instanță: 05.04.2018 – 19.03.2019

instanța de apel: 15.04.2019 – 03.06.2019

instanța de recurs: 10.10.2019 – 05.02.2020

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătorei Anenii Noi (sediul Central) din 19 martie 2019, Ojog Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza

- art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 6 (șase) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 2 (doi) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Ojog Ion i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 7 (șapte) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

A fost respinsă ca neîntemeiată cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 22758,84 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt, că Ojog Ion în noaptea de XXXX spre XXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică, acționând de comun acord cu altă persoană, au adus-o forțat pe XXXX (XXXX) XXXX, în casa lui XXXX, amplasată în s. XXXX, r-XXXX, unde impunând-o să consume alcool, au adus-o pe ultima în stare de ebrietate alcoolică, apoi profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima liber consimțământul său, amenințând-o

cu răfuiala fizică, acționând prin constrângere fizică și psihică, a întreținut cu ultima un raport sexual forțat.

Aceste acțiuni ale lui Ojog Ion au fost încadrate în baza art. 171 alin. (2) lit. c) Cod penal, după indicii calificativi „*violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică și psihică a persoanei, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra și de a-și exprima voința, comis de două persoane*”.

Tot el, la XXXX, aflându-se în incinta Procuraturii raionului Anenii Noi, fiind audiat în calitate de învinuit, ignorând obligațiile sale procesuale, astfel încălcând în mod vădit prevederile art. 66 alin. (4) Cod de procedură penală, fiind preîntâmpinat oficial despre consecințele nerespectării acestei norme, intenționat a făcut declarații mincinoase în privința persoanei cu care a acționat în comun acord, denunțându-l fals pe acesta, că infracțiunea de viol comisă la XXXX a fost săvârșită de către ultimul, fapt infirmat ulterior prin probele obținute în cadrul urmăririi penale.

Acțiunile descrise ale lui Ojog Ion au fost încadrate în baza art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, după indicii calificativi „*prezentarea, cu bună-știință a declarațiilor mincinoase de către martor, acțiune săvârșită în cadrul urmăririi penale însoțită de cererea artificială a probelor acuzatorii, legate de învinuirea de săvârșirea unei infracțiuni grave*”.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care de la inculpatul Ojog Ion să fie dispusă încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 22758, 84 lei.

În motivarea apelului a invocat că, prima instanță incorect a decis asupra respingerii cerinței privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 22758,84 lei, dat fiind faptul că, în cazul discutat anume aceste cheltuieli sunt în sine obiectul infracțiunii incriminate lui Ojog Ion, fiind produse prin comiterea infracțiunii de către el și fiind urmări ale comportamentului infracțional admis de către acesta, care a avut la bază însăși încălcarea prejudiciabilă soldată cu extrădarea persoanei cu care acționa în comun acord.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru ce și i se aplică pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia.

Având în susținere prevederile art. art. 227, 229 Cod de procedură penală acuzatorul a invocat că, prima instanță nu a motivat respingerea solicitării privind încasarea de la Ojog Ion a cheltuielilor în valoare de 22758, 84 lei, care este produsul faptelor criminale comise de către acesta.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2019, a fost admis apelul, casată parțial sentința, în partea încasării cheltuielilor de judecată și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță potrivit căreia: s-a dispus încasarea de la Ojog Ion a sumei de 22758,84

(douăzeci și două mii șapte sute cincizeci și opt) lei, în folosul statului cu titlu de cheltuieli de judecată.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, cu referire la prevederile art. art. 227, 229 Cod de procedură penală, a remarcat că cheltuielile judiciare în sumă de 22758,84 lei, constituie rezultatul comiterii infracțiunii și încălcarea prevederilor legale soldată cu extrădarea persoanei cu care a acționat inculpatul de comun acord.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni și mai ales dacă aceste cheltuieli însăși constituie consecința comiterii directe a unei fapte prejudiciabile, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei.

Disponând încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 22758,84 lei, din contul inculpatului Ojog Ion în beneficiul statului, instanța de apel a reținut că ține de obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare, care este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului, care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului, cu referire la prevederile art. art. 227, 229 Cod de procedură penală, recurentul invocă dezacordul cu soluția instanței de apel precum că suma de 22758,84 lei, se încadrează în cheltuieli judiciare.

Totodată menționează, că pe parcursul examinării cauzei, acuzatorul de stat nu a înaintat acțiune civilă în vederea compensării cheltuielilor suportate de către stat la extrădarea persoanei cu care inculpatul acționa în comună înțelegere, în valoare de 22785,84 lei.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul menționează, că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că partea apărării invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel art. 427

alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Reieșind din esența argumentelor invocate se atestă că titularul cererii de recurs critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume sub aspectul soluționării chestiunii privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Cu referire la aceste aspecte, Colegiul penal remarcă faptul, că potrivit prevederilor art. 227 Cod de procedură penală, (1) Cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. (2) Cheltuielile judiciare cuprind sumele:

1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali;

2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive;

3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat;

4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei;

5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

(3) Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Totodată, în conformitate cu art. 229 Cod de procedură penală, (1) Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare. (3) Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal consideră corectă soluția instanței de apel privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 22758,84 lei, din contul inculpatului Ojog Ion în beneficiul statului, or, ține de obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare efectuate în legătură cu

acțiunile procesuale în cauza penală, obligație care este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei.

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 iunie 2019, în cauza penală în privința lui ***Ojog Ion XXXXX***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **05 martie 2020.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor